

2/29/2024

Jätehuolto- suunnitelma

Stora Enso Veitsiluoto Oy

LUONNOS

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
2. Lainsäädäntö.....	3
2.1 Jätehuollon säädökset yleisellä tasolla.....	3
2.2 Alusten ja sataman jätehuollon säädökset.....	3
2.3 Kansainvälinen ruokajäte.....	3
3. Satamanpitäjä, vastuuhenkilöt ja yhteystiedot	4
3.1 Sopimuskumppanit.....	4
4. Kuvaus alusjätteiden vastaanottojärjestelyistä satamassa.....	5
4.1 Yleistä	5
4.2 Alusjätteet	5
4.3 Jätejakeet, joille satamassa ei ole omaa vastaanottojärjestelmää.....	7
4.4 Stora Enso Veitsiluoto Oy:n oman satamatoiminnan jätteet	7
4.5 Maksujärjestelmä	8
4.6 Jätehuollon kehittäminen	8
5. Jätteiden vastaanotto	9

1. Johdanto

Merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 9 luvun 3 §:n mukaan sataman pitäjän on laadittava jätehuoltosuunnitelma aluksista peräisin olevien jätteiden eli alusjätteiden jätehuollon järjestämiseksi. Tämän lisäksi satamien jätehuollon järjestämistä ohjaa satamien toimintaa koskeva lainsäädäntö sekä yleiset ympäristönsuojelua ja jätehuoltoa koskevat säädökset.

Satamassa toimivat yritykset vastaavat omasta jätehuollostaan pääsääntöisesti itse lähialueen jätelautakunnan laatiman jätehuoltosuunnitelman mukaisesti.

Stora Enso Veitsiluoto Oy:n jätehuoltosuunnitelma sisältää sekä alusten että satamatoiminnan jätteet.

Satamaoperaattorin vastuulla on varastoinnista sekä lastinkäsittelystä aiheutuvat jätteet. Stora Enso Veitsiluoto Oy:n alueen jätehuolto perustuu sataman kokoon ja luonteeseen sekä satamaa käyttäviin tyypillisiin alustyyppeihin. Jätehuollon suunnittelussa on huomioitu paikalliset jätehuoltomääräykset ja niihin liittyvät menettelyt (Perämeren jätelautakunnan jätehuoltomääräykset). Satama-alueella kerättyä jätettä ei varastoida, käsitellä tai hyödynnetä satama-alueella.

Jätehuoltosuunnitelma on laadittu 29.02.2024. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyy se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella satama sijaitsee, eli Stora Enso Veitsiluoto Oy:n osalta Lapin ELY-keskus.

Jatkossa sataman jätehuoltosuunnitelma on tarkistettava, jos satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi.

2. Lainsäädäntö

Lainsäädännön ensisijaisena periaatteena on syntyvän jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jäte on ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä.

Alusjätehuollon periaatteena on jätteen toimitus maihin jatkokäsittelyä varten. Aluksella on velvollisuus ilmoittaa ennen satamaan saapumistaan alusjätteiden ja lastijätteiden jättämisestä, ja nämä jätteet on jätettävä ennen satamasta lähtemistä. Alusjätteistä tulee periä maksu riippumatta siitä jättääkö alus jätteitä satamaan vai ei. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom voi kuitenkin myöntää jätteiden jättöpakosta poikkeusluvan, mikäli alus on säännöllisessä liikenteessä ja sillä on sopimus pätevän jätehuoltoyrityksen tai sataman kanssa.

Satamien jätehuollon järjestämistä ohjaavat seuraavat lait ja asetukset:

2.1 Jätehuollon säädökset yleisellä tasolla

- Jätelaki (646/2011)
- Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)
- Perämeren jätelautakunnan jätehuoltomääräykset

2.2 Alusten ja sataman jätehuollon säädökset

- Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)
- Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (669/2021)
- Valtioneuvoston asetus merenkulun ympäristönsuojelusta (76/2010)

2.3 Kansainvälinen ruokajäte

- Sivutuoteasetus 1069/2009
- Täytäntöönpanoasetus 142/2011
- Kansallinen sivutuotelaki 517/2015

3. Satamanpitäjä, vastuuhenkilöt ja yhteystiedot

Stora Enso Veitsiluoto Oy, Rivinkarintie 69, 94800 Kemi

Sijainti: φ 65°41'23" N λ 024°37'01" E

Jätehuollon vastuuhenkilöt:

Esa Ruonala

s-posti: esa.ruonala@storaenso.com

Puh. +358 40 558 0624

Sami Kortelainen

s-posti: sami.kortelainen@storaenso.com

Puh. +358 40 057 3348

24/7 Satamapalveluntuottaja: Saariston Meritie Oy

Fredrik Björkman

Puh +358 40 838 2508

s-posti: fredrik.bjorkman@meritie.fi

3.1 Sopimuskumppanit

Öljyiset jätteet

Delete Finland Oy

Puh. +358 50 412 7929

s-posti: info@delete.fi

Lassila & Tikanoja Oy

Puh. +358 40 010 0372

s-posti: juha.lahtinen@lassila-tikanoja.fi

Käymälävesi

E-Ympäristöpalvelut Lappi Oy/Eerola-Yhtiöt Oy

Puh. +358 16 251 211

+358 50 443 1499

s-posti: ulla.kaukua@eerolayhtiot.fi

4. Kuvaus alusjätteiden vastaanottojärjestelyistä satamassa

4.1 Yleistä

Stora Enso Veitsiluoto Oy on yleissatama, jossa liikenne jakaantuu kiinteään irtolastiin sekä kotimaan matkustajaliikenteeseen.

Satama on avoinna liikenteelle 24/7 ympäri vuoden. Satamatoimintaa harjoitetaan pääsääntöisesti päiväsaikaan: 07:00-19:00 Muina aikoina satamatoimintaa tehdään, jos aluksen lastaus tai purkaus on jatkuvatoimista, joka aloitetaan yleensä heti kun alus saapuu. Lastaus- ja purkaustoiminnassa syntyvä jäte kerätään toimijan omiin jätepisteisiin. Jätehuoltoon liittyvät kehitysehdotukset, reklamaatiot, turvallisuushavainnot sekä muut ilmoitukset käsitellään ISO14001- standardin mukaisesti.

Jätteen vastaanottoon liittyvissä ongelmissa yhteys satamapalveluntuottajalle: puh. +358 40-838 2508.

4.2 Alusjätteet

Voimassa olevien säännösten mukaan Suomen alueella olevaan satamaan saapuvan aluksen on ennen lähtöään jätettävä satamassa oleviin jätteiden vastaanottolaitteisiin kaikki aluksesta peräisin olevat jätteet ja lastijätteet, joita ei MARPOL-yleissopimuksen ja vuoden 1992 Helsingin sopimuksen mukaan saa päästää Itämeren alueella mereen.

Satama-alueella on laiturin lähetyvillä merkattuina 600 l sekajäteastia sekä biojäteastia, vaarallisten aineidenkeräysastiat: 200 l liuottimet, 200 l kiinteä maalijätettä, 240 l kiinteä öljyinen jäte. Sijainnit löytyvät kartasta. Jätepisteiden astioita lisätään tarvittaessa, jos jätemäärä jossakin pisteessä kasvaa yli kapasiteetin.

Aluksen on ilmoitettava vähintään 24h ennen satamaan tuloa laiva-asiamiehelleen jätehuoltotarpeestaan. Asiamies tekee/välittää jäteilmoituksen Liikenneviraston ja Tullin ylläpitämään Portnet-järjestelmään sekä ilmoittaa Stora Enso Veitsiluoto Oy:lle, jos aluksella on normaalia poikkeavia tarpeita.

Tällaisia voi olla esim. huomattava määrä raskaita akkuja tai puolittaisia maalipurkkeja. Jos alus jättää öljyisiä jätteitä, tilaa asiamies noudon sataman ilmoittamasta yhteystiedosta. sataman öljyiset jätteet noutaa sataman sopimuskumppani, joka hoitaa jätteen asianmukaisesti käsiteltäväksi.

Turvallisen siirron takaamiseksi pitää öljyisen jätteen käsittelyssä noudattaa vähintään seuraavia toimenpiteitä:

- Jos kuljetusauto pitää ajaa niin, että se menee aluksen työskentelyalueelle ja alus tekee samalla lastaus- tai purkaustyötä, pitää kuljettajan ottaa yhteys työstä vastaavaan työnjohtajaan sekä laivan henkilökuntaan ennen letkujen ja auton sijoittamista laituri-alueelle.
- Letkujen tulee olla hyväkuntoiset sekä riittävän pituiset.
- Lähin sadevesikaivo tulee peittää asianmukaisella kaivonpeitteellä.
- Auton kuljettajan pitää pumppauksen aikana pysytellä auton lähetyvillä sekä tarkkailla liittimien pitävyyttä.
- Autossa pitää olla mukana imeytysainetta mahdollisen vuototilanteen käsittelyä varten.
- Vuototilanteessa pitää pumppaus keskeyttää välittömästi. Jos öljyä on valunut maahan tai mereen, pitää siitä ilmoittaa Häätäkeskukseen puh. 112 sekä satamapalveluntuottajalle +358 40 838 2508.

Alus jättää satamakäyntinsä aikana aiemmin ilmoittamansa jätteen sataman jätepiesteeseen kontissa olevan lajitteluohjeen mukaisesti. Lääkejätteen alus voi antaa aluksen asiamiehelle tai satamavalvojalle, jotka toimittavat lääkejätteen keräyspiesteeseen tai apteekkiin.

Käymälävesijätettä ei saa päästää veteen. Käymälävesijätteen jättämisestä on ilmoitettava satamalle 24 tuntia ennen aiottua jättämistä. Jätteen noutaa sataman sopimussuhteessa oleva jätehuoltoyritys.

Jos aluksen miehistöllä on ongelmia lajittelun suhteen tai huomataan puute tai parannusehdotus, voi miehistö ottaa yhteyttä joko suoraan, tai asiamiehensä kautta satamapalveluntuottajalle, jotka opastavat tai auttavat muuten asian ratkaisemiseksi tai eteenpäin viemiseksi.

Säädösten ensisijaisen periaatteen mukaan on pyrittävä syntyvän jätteen ja haitallisuuden vähentämiseen. Jos jätettä kuitenkin syntyy, on jäte ensisijaisesti pyrittävä uudelleenkäyttämään tai toissijaisesti kierrätettävä. Alusjätteessä ensisijaisena tapana toimii jätteen toimitus maihin jatkokäsittelyä varten. Stora Enso Veitsiluoto Oy ei itse hyödynnä tai esikäsittele jätteitä. Satama ei toimita aluksille tositetta satamaan jätetyistä jätteistä, koska siihen ei ole toimivaa kustannustehokasta menetelmää ja tositteen sisältöä ei ole määritelty riittävän hyvin.

4.3 Jätejakeet, joille satamassa ei ole omaa vastaanottojärjestelmää

Seuraavan listan jakeille joko Stora Enso Veitsiluoto Oy tai aluksen asiamies tilaa aluksen pyynnöstä noudon ja käsittelyn kyseisten jätteiden vastaanottopalveluja tarjoavalta yritykseltä. Koska jokainen tapaus on erilainen, ei Stora Enso Veitsiluoto Oy anna näille kiinteää hintaa. Kustannukset, joita palvelusta syntyy, laskutetaan alukselta. Stora Enso Veitsiluoto Oy:lle aiheutuneet kustannukset lisätään palvelukustannuksiin voimassa olevan taksan mukaisesti. Näitä ovat esim. henkilöstön kulut. Tiedot näiden jakeiden sisällöstä pitää toimittaa Stora Enso Veitsiluoto Oy:lle noudon tilauksen yhteydessä.

Näitä jakeita ovat:

- Painolastivedet
- Tankkien ja lastiruumien pesuvedet
- Pakokaasujen puhdistusjätteet
- IMDG, ADR sekä RID- luokkiin kuuluvista lasteista syntyneet jätteet
- Lastijäämät

4.4 Stora Enso Veitsiluoto Oy:n oman satamatoiminnan jätteet

Stora Enso Veitsiluoto Oy:n omaa toimintaa on alusten kiinnitys- ja irroitustyöt, juomaveden myynti ja toimitus aluksille, tilapäissähkön myynti ja toimitus aluksille sekä alueen toimijoille, aluekunnossapito, sähkökunnossapito sekä hallinnon toiminta. Näistä toiminnoista syntyy erilaisia jakeita:

Erilaiset metalliosat, hiekanerotinkaivojen tyhjennysjäte, öljynerotuskaivojen tyhjennysjäte, loisteputket, energiansäästölamput, akut, paristot, maali- ja liuotinjäte, puujäte, paperi- ja pahvijakeet, käytetty hiekotushiekka.

Omasta toiminnasta syntyvät jätteet lajitellaan sataman laatiman lajitteluohjeen mukaisesti. Satamalla on omalle toiminnalle jätepiestet Stora Enso tehdasalueella ja jätteet toimitetaan Fortum Waste Solutions Oy:lle jatkokäsiteltäväksi.

Metallijätteet kerätään omiin lavoihin ja toimitetaan Kuusakoski Oy:n käsiteltäväksi.

Erotinkaivojen tyhjennykset tilataan sopimussuhteessa olevalta jätehuoltoyritykseltä ja toimitetaan Fortum Waste Solutions Oy:lle jatkokäsiteltäväksi.

Käytetty hiekotushiekka puhdistetaan roskista ja käytetään sataman sisällä maantäyttöön.

4.5 Maksujärjestelmä

Merenkulun ympäristönsuojelulain mukaan aluksista peräisin olevien öljypitoisten jätteiden, kiinteiden jätteiden ja käymäläjätevesien vastaanottamisesta peritään maksu jokaiselta aluskäynniltä riippumatta siitä, jättääkö alus satamaan jätettä vai ei (ns. ei erityismaksua - järjestelmä). Stora Enso Veitsiluoto Oy:n taksa perustuu aluksen nettotilavuuteen. ”Ei erityismaksua” sisältää normaalin aluksen liikkumisesta satamasta toiseen aiheutuvan jätemäärän. Normaali määrä tarkoittaa esim. tankkiautoa ilman perävaunua.

Poikkeuksen maksujärjestelmään luovat ne alukset, jotka ovat solmineet erillisen sopimuksen jätteidensä vastaanottamisesta ja ilmoittamisesta. Nämä alukset jättävät jätteensä sopimuksessa mainittuun satamaan, eivätkä maksa Stora Enso Veitsiluoto Oy:n alusjätemaksua. Tällaisen sopimisen poikkeuslupia myöntää ja hallinnoi Suomessa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi. Poikkeusluvasta on ilmoitettava erikseen Stora Enso Veitsiluoto Oy:lle.

Sataman hinnastot on saatavilla pyynnöstä.

4.6 Jätehuollon kehittäminen

Jos aluksen henkilökunta huomaa jätteitä jätettäessään puutteita tai kehitettävää Stora Enso Veitsiluoto Oy:n vastaanottolaitteistossa, voivat he ottaa yhteyttä kontissa olevien yhteystietojen mukaisesti satamapalveluntuottajaan. Vaihtoehtoisesti voi asian ilmoittaa aluksen asiamiehelle, joka voi välittää tiedon alukselta satamapalveluntuottajalle, jos niin halutaan.

Sataman urakoitsijana toimiva jätehuoltoyhtiöt ovat velvollisia ilmoittamaan satamalle puutteista, vaaratilanteista tai kehitysehdotuksista tällaisen havaitessaan. Satama seuraa jätteiden määriä vastaanottopisteissä ja vastaa siitä, että vastaanottokapasiteetti on riittävä.

Jätehuoltosuunnitelman oleellisesti muuttuessa tai kustannukset oleellisesti muuttuessa, satama asettaa suunnitelman muutokset kuultaviksi niille sidosryhmille tai sidosryhmien edustajille, joita asia koskee.

5. Jätteiden vastaanotto

Alla olevaan karttaan on merkattu satamaalueen alusjäte vastaanottopiste.

